

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Beatitudine, de Actibus humanis, eorumque Moralitate, de
Virtutibus ac Donis, de Vitiis ac Peccatis, & de Legibus, nec-non
Dissertationem Theologicam de Probabilitate

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Corollarium præcedentis doctrinæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78232)

non censetur completus ante conclusionem, ita nec consilium ante iudicium seu deliberationem de agendis; si enim inquiritur, & ad deliberationem & resolutionem non pervenitur, nihil datur consilij. Unde Cajetanus hic art. 1. ait: *Consilium significat inquisitionem completam, id est, usque ad iudicium inclusive.*

9 Objicies secundò: Consilium & iudicium sunt actus diversarum virtutum: Ergo unum non includitur in alio. Consequentia videtur bona: nam si unus ex illis actibus in alio includeretur, scilicet iudicium in consilio, ab eadem virtute, uterque eliceretur. Antecedens verò est D. Thomæ infra quæst. 57. art. 6. & 2. 2. qu. 51. art. 1. & 3. ubi docet Eubuliam esse virtutem ad benè consiliandum, & synesim ad rectè iudicandum.

10 Respondeo distinguendo Antecedens: Consilium, & iudicium sunt actus diversarum virtutum, si loquaris de consilio inadæquatè, concedo; sic enim una pars ejus, quæ est inquisitio, est actus eubulæ, alia verò actus synesim, seu gnome: si autem loquaris de consilio adæquatè, nego. Nam sicut consilium adæquatè sumptum dicitur duos actus rationis, scilicet inquirere & iudicare; sic ad ipsum concurrunt duæ virtutes prædictæ, sed neutra producit consilium adæquatè. Nec mirum quod totus syllogismus practicus procedat à duplici virtute intellectuâ practica; cum etiam integer syllogismus speculativus procedat à duplici virtute intellectuâ speculativa, scilicet ab intelligentia quantum ad præmissas, & à scientia quantum ad conclusionem.

§. III.

Corollarium precedentis doctrine.

11 **E**X dictis inferes, consilium, ut reperitur in hominibus, esse inquisitionem & iudicium rationis practicæ circa media à nobis apponenda, quando res est dubia, & momenti alicujus. In qua definitione inquisitio & iudicium est genus, quia in homine non reperitur iudicium absque prævia inquisitione. Additur *rationis practicæ*, quia inquisitiones & iudicia intellectus speculativi, ut Mathematicæ consultationes & demonstrationes, consilia non sunt, ut dicit Aristoteles 3. Ethic. cap. 3. Subditur *circa media*, quia ut docet S. Thomas hic art. 2. consilium non est de fine, sed solum de his quæ sunt ad finem: cum enim sit quidam discursus intellectus practicus, ut supra ostendimus, sicut discursus non est de principiis, sed de conclusionibus; ita nec consilium de fine, qui se habet ut primum principium in agibilibus, sed solum de mediis, quæ ad ejus assecutionem conducunt. Unde Aristoteles 3. Ethic. cap. 5. *Consulamus*, inquit, *non de fine, sed de his quæ ad finem tendunt*: nam neque medicus an sanare, neque orator an persuadere, neque politicus an bonis legibus civitatem temperare debeat, neque ex aliis quispiam de fine consultat; sed omnes cum finem quemdam statuerint, quomodo aut per, quæ eam consequi possint deliberant. Deinde dicitur à nobis apponenda, quia ut probatur artic. 3. consilium solum est circa ea quæ à nobis aguntur, seu quæ curæ & dominio nostro subjèta sunt. Unde Galli v. g. non habent consulere quomodo Indi vivere vel negotiari debeant. Tandem ponitur, *quando res est dubia, & momenti alicujus*, quia ut docet S. Doctor art. 4. ea

A quæ sunt certa & determinata in aliqua arte vel disciplina, sub consilio non cadunt: Vanè enim (inquit Aristoteles ubi supra) consuleret Grammaticus, quomodo formandi sunt literarum characteres, & Geometra quomodo describendum sit trigonum, quomodo circulus; hæc quippe eodem modo fiunt, & in arte determinata sunt. Sic Moyses Exodi 25. non consuluit artifices peritos, quomodo fabricandum esset tabernaculum quia jam id determinaverat Deus. Similiter etiam de rebus parvis non est consultatio: nam de illis vir prudens non est sollicitus, quia parum refert quod sic vel aliter agantur aut contingant: unde dicitur quod de minimis non curat Pater. Et per hæc satis videtur exposta quæ docet D. Thomas quæst. 14.

B Solum id quod artic. 5. dicit, nempe consilium fieri modo resolutorio, indiget explanatione, quoniam à Cajetano & aliis obscurè exponitur. Sciendum est igitur, quod in rebus materialibus processum hunc resolutivum appellamus, qui procedit ab eo quod est posterius in esse ad id quod est prius; sic enim resolutio domus, g. procedit à forma domus, ad lapides, ligna & alia quæ prius fuerunt in esse, quam ipsa forma domus. Contra verò processus ille compositivus dicitur, qui ab his quæ sunt priora in esse, ad ea quæ sunt in esse posteriora, & in cognitione seu intentione priora, ascendit, ut patet in constructione domus: forma enim domus, quæ in intentione & cognitione artificis prior est, resultat ex conjunctione lapidum, lignorum, & similibus, quæ in esse & in ordine executionis priora sunt, & posteriora in ordine intentionis. Quia ergo consilium à fine, qui est posterior in esse & in executione, procedit ad media, quæ in eodem ordine priora sunt, utpote causæ ipsius finis, modo resolutorio procedere dicitur. Ubi verò est imperium, modo compositivo procedunt: quia à mediis, quæ sunt in esse & in executione priora, ascendunt ad finem, qui in cognitione & intentione prior est, & posterior in executione.

ARTICVLVS II.

An consensus sit actus realiter ab electione distinctus?

NO T A primò: nomen *Consensus* tribui posse cuicumque actui libero voluntatis, acceptantis bonum ab intellectu propositum quomodo dicitur peccatum per se consenti; & sic non est specialis actus voluntatis, nec solum circa media, sed etiam circa finem versatur: quia tamen consensus propriè videtur fieri post perfectam deliberationem & consultationem, idè peculiariter usurpatur à Theologis ad significandum quandam peculiarem voluntatis actum circa media, jam à ratione proposita, & iudicata convenientia; & de consensu sic accepto inquirimus, an sit actus ab electione realiter distinctus?

Nota secundò, quod cum consensus sequatur iudicium de convenientia & utilitate mediorum, & intellectus iudicare possit, plura media vel unum tantum ad finem obtinendum posse conlucere, voluntas per consensum, vel in plura media, vel in unum tantum ferri potest. His præmissis,

Dico: Cum voluntas per consensum fertur ad plura